

Zajištění požadavků životního prostředí z hlediska provozuschopnosti dráhy

Ing. Rudolf Zelinka

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace

Odbor provozuschopnosti – oddělení životního prostředí

e-mail: zelinka@szdc.cz

Úvod a obecná definice životního prostředí

Konference ŽDC 2012;
Praha 27.-29.3.2012

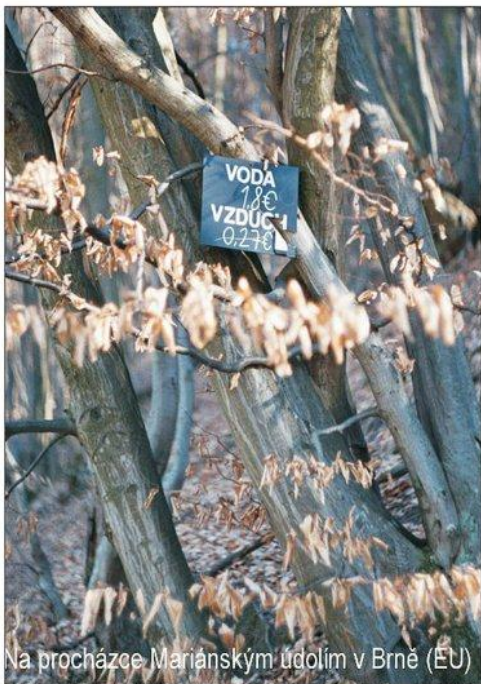
Úvod a obecná definice životního prostředí

- Životní prostředí lze definovat mnoha způsoby, např. jako soubor všech vnějších podmínek, biotických i abiotických složek, které obklopují jedince, populace nebo jiné živé systémy vyššího řádu, poskytují jim všechny faktory nezbytné pro přirozenou existenci a vytvářejí komplexní integrovaný a dynamický obousměrný systém, který je předpokladem dalšího vývoje všech organismů. Člověk je součástí přirozených i kulturních (umělých) ekosystémů a nemůže bez nich existovat.
- V případě posuzování dané problematiky ve vztahu k železniční dopravní cestě (dále ŽDC) musí pokračovat trend omezování negativních vlivů z provozu na životní prostředí, tj. snižování produkovaného znečištění, vytipování a potlačování ekologických rizik, odstraňování zdrojů znečišťování a sanace starých i nově vzniklých ekologických zátěží.

Ochrana životního prostředí v podmínkách SŽDC

- Ochrana životního prostředí v podmínkách Správy železniční dopravní cesty, státní organizace (SŽDC) je zabezpečena na dvou úrovních, a to ekology na Odboru provozuschopnosti – oddělení životního prostředí, kteří mají mj. na starosti metodické vedení ekologů na jednotlivých organizačních jednotkách SŽDC (OJ SŽDC), a to zejména ekologů správ dopravní cesty (SDC), stavebních správ a dalších OJ SŽDC, kteří mají na starosti praktické vedení agendy OŽP.

Ochrana životního prostředí v podmínkách SŽDC

Na procházce Mariánským údolím v Brně (EU)

EXCER

Tomáš Králík

Brno

302

- Zásadou je nepodcenění problematiky ochrany ŽP,
- tím i předcházení zvýšeným poplatkům a sankcím ze strany orgánů státní správy,
- zabránění poklesu prestiže železniční dopravy, jež je považována v současnosti za jednu z nejšetrnějších k životnímu prostředí.

Základní oblasti týkající se problematiky ochrany ŽP v podmínkách SŽDC

- Ochrana ŽP je specializovaná a průřezová činnost související s komplexní činností SŽDC,
- V rámci činností SŽDC by se ochrana ŽP dala rozdělit na zhruba pět základních oblastí ochrany ŽP, na které je nutno cíleně zaměřit v podmínkách SŽDC pozornost,
- Jedná se zejména o oblasti vodního hospodářství, ochrany ovzduší, odpadového hospodářství, ochrany přírody a krajiny a oblast ochrany veřejného zdraví (hluk a vibrace).

Oblast vodního hospodářství

- zásobování vodou a odvádění odpadních vod,
- zpracování a aktualizace havarijních plánů,
- zpracování provozních a manipulačních řádů a spolupráce při tvorbě povodňových plánů;
- řešení havárií a havarijních úniků,
- zajištění správného nakládání se závadnými látkami a další povinnosti vycházející ze zákona č.254/2001 Sb., o vodách, v platném znění

Oblast ochrany ovzduší

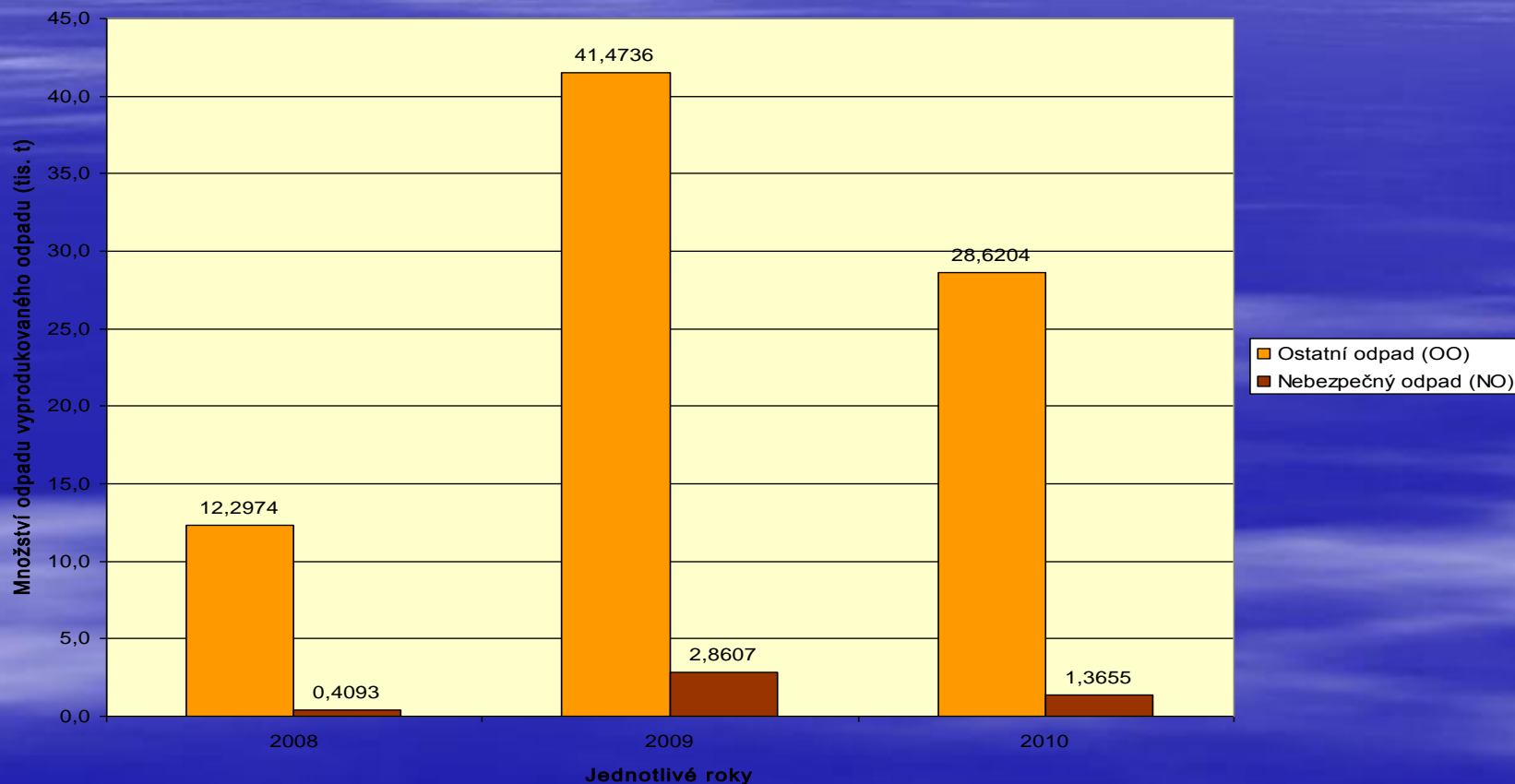
- tato oblast se zbývá zejména emisemi z kotelen a technologických činností (lakovny, truhlárny apod.)
- vedení evidence zdrojů v softwaru EisProW a provozní evidence zdrojů,
- plnění pravidelné oznamovací a ohlašovací povinnosti vůči státní správě,
- provádění autorizovaného měření stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší i dalších povinností dle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění.

Oblast odpadového hospodářství

- sledování produkce a zajišťování předání vyprodukovaných nebezpečných a ostatních odpadů,
- plnění pravidelné oznamovací a ohlašovací povinnosti vůči státní správě,
- aktualizování Plánů odpadového hospodářství SŽDC v rámci jednotlivých krajů,
- řešení problematiky dřevěných železničních pražců,
- vedení evidence polychlorovaných bifenyly (PCB),
- odstraňování černých skládek a další požadavky zákona č.185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění.

Oblast odpadového hospodářství

Produkce odpadů SŽDC v letech 2008 až 2010

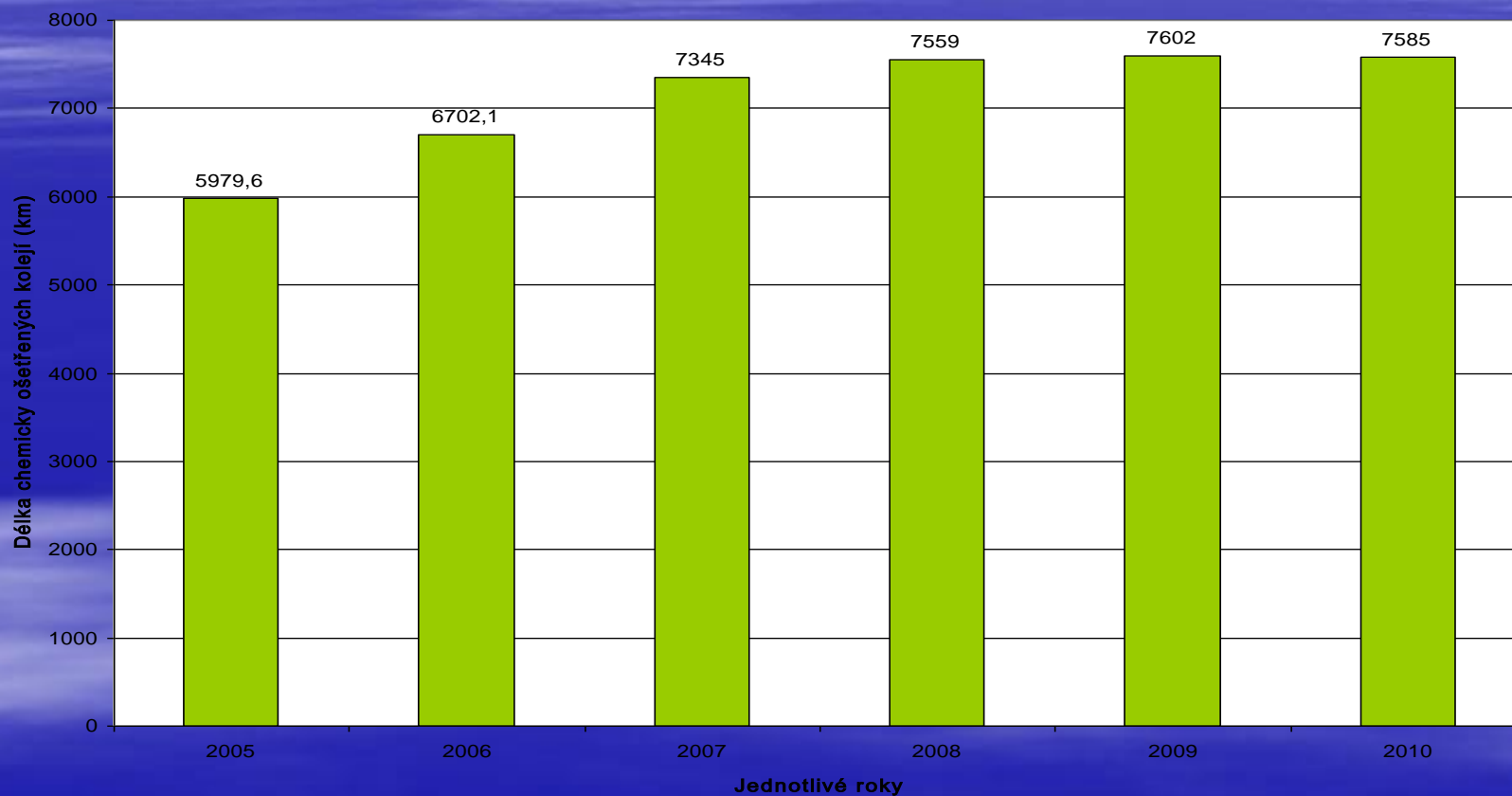

Oblast ochrany přírody a krajiny

- údržba doprovodné zeleně a hubení nežádoucí vegetace (ořez a kácení stromů a keřů v období vegetačního klidu a chemické, popř. mechanické hubení plevelů ve vegetačním období),
- zajišťování podkladů a komunikace se státní správou,
- plnění dalších povinností vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění,

Oblast ochrany přírody a krajiny

Množství chemicky ošetřených kolejí proti nežádoucí zeleni v letech 2005 - 2010

Oblast ochrany přírody a krajiny

- Zkušební využití Harvestoru a plošinového vozu při kácení u SDC Jihlava ve spolupráci s Mendelovou univerzitou v Brně

Oblast ochrany veřejného zdraví (hluk a vibrace)

- jednání s orgány ochrany veřejného zdraví,
- řešení stížností obyvatel na hluk a vibrace,
- zajišťování optimalizace a efektivního užívání stavebních úprav na ŽDC při ochraně obyvatelstva před hlukem (protihlukové stěny a pod.) v rámci rekonstrukce tratí a další činnosti související se zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění a nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací,

Další průřezové činnosti související s ochranou ŽP

- připomínkování dokumentací staveb a technologií a spolupráce při realizaci investic s dopadem do životního prostředí,
- sledování a kontrola projektů staveb na ŽDC v rámci investiční činnosti z hlediska ochrany ŽP,
- údržba a rozvíjení systému environmentálního managementu jakosti (ISO 14000) na vybraných pracovištích,
- školení zaměstnanců OJ SŽDC v jednotlivých oblastech ochrany životního prostředí,
- efektivní využívání softwarové podpory a systému vnitřní legislativy,
- důraz na vnitřní systém environmentálního účetnictví (vykazování nákladů souvisejících s problematikou ŽP) a reportingu,
- zpětná vazba, čili kontrolní činnost a navrhování opatření ke zlepšení stavu,

Další průřezové činnosti související s ochranou ŽP

- Spolupráce při získávání prostředků z **Operačního programu životní prostředí (OPŽP)** – Prioritní osy 6 Zlepšování stavu přírody a krajiny (v rámci XXVII. výzvy k podávání žádostí o poskytnutí podpory z OPŽP) s cílem využít až 90% spolufinancování z OPŽP,
- bylo připraveno několik projektů SŽDC pro podoblasti podpory 6.6 Prevence sesuvů a skalních řícení (největší rozsah), 6.3 Obnova krajinných struktur a 6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny.
- sledování a aktivní účast na řešení problematiky ochrany ŽP v národní (Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, ředitelství České inspekce životního prostředí atp.) a nadnárodní úrovni (UIC, CER aj.).

Slovo závěrem

- Stav životního prostředí a s ním související ochrana životního prostředí má podstatný vliv na kvalitu lidského života, kdy – ať chceme nebo nechceme – okolní prostředí na nás působilo, působí a působit bude. Je jen na nás, zda to budou vlivy negativní a nebo pozitivní a sami můžeme ovlivnit to, jaké životní podmínky si kolem sebe vytvoříme.
- Proto je třeba nadále vykonávat všechny naše činnosti nejen strážce souladu s technickými, popř. technologickými požadavky, ale i se zřetelem na ochranu životního prostředí, a to třeba i efektivním využíváním evropských finančních nástrojů pro oblast životního prostředí. Proto i sama SŽDC se snaží minimalizovat, případně předcházet veškerým negativním dopadům na své okolí a životní prostředí.

1. místo Odborné poroty 2004

Karolína Kozlovská

Hradec Králové

301

Děkuji za pozornost

Ing. Rudolf Zelinka

tel.: 972 235 672

e-mail: zelinka@szdc.cz